

การประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์

THE EVALUATION OF OPTIMIZATION PROJECT TO SCHOOLS UNDER THE CRITERIA

Corresponding author¹,
rungtiwa@g.swu.ac.th¹

รุ่งทิwa แย้มรุ่ง¹ และ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ²
Rungtiwa Yamrung¹ and Prapansiri Susaorat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยใช้การประเมินรูปแบบซิปป์ (CIPP Model) ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิวิทยากรและผู้เกี่ยวข้อง ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่ให้ข้อมูลตามแบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 500 คน 2) กลุ่มที่ให้ข้อมูลตามแบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ไปศึกษาดูงาน จำนวน 200 คน 3) กลุ่มที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ครูและผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน วิทยากร จำนวน 10 คน และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน 4) กลุ่มที่ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มและแบบบันทึกเอกสาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านบริบท พบว่าผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.78) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่าผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.84) 3) ด้านกระบวนการ พบว่ากระบวนการในการฝึกอบรม ผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.85) และกระบวนการในการศึกษาดูงาน ผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.47) 4) ด้านผลผลิต พบว่าผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.71)

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ, การเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์

ABSTRACT

The objectives of this study was to evaluate the optimization project to schools under the criteria followed the integrated model of the CIPP model under the opinions of teachers, the school principals, qualified members, keynote speakers and the people involved in 4 fields. They were context, input, process and product. The resource of this information of the study consisted of 4

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

groups. Firstly, 500 teachers and the school principals who joined project used the first questionnaires. Secondly, 200 teachers and the school principals who studied visit used the second questionnaires. Thirdly, 5 qualified members, 40 teachers and the school principals, 10 keynote speakers and 2 the people involved used for the interview. Fourthly, 200 teachers and the school principals used for the focus group. The research instrument were used for the questionnaires, the interview, the focus group and the document record. The statistical techniques employed were percentages, arithmetic mean, standard deviation and content analysis. The research results summarized were as follows : 1) The Context finding was at the high level ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.78). 2) The Input finding was at the high level ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.84). 3) The Process finding showed that, the process management training was at the high level ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.85) , the study visit was at the highest level ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.47). 4) The Product finding was at the highest level ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.71).

Keywords : evaluation of project, optimization to schools under the criteria

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจะต้องเป็นการศึกษาที่ทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้า การศึกษาจึงมีความสำคัญและมีผลต่อการพัฒนาบุคคล สังคมและประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

รัฐบาลในฐานะที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมได้จัดทำ “แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2553 - 2555” นอกจากนี้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มการจ้างงานอย่างต่อเนื่องโดยการลงทุนในโครงการภาครัฐที่จะสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคตพร้อมกับสร้างโอกาสของภาคเอกชนในการลงทุนแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์ของโครงการที่สำคัญที่กำหนดไว้ประการหนึ่งก็คือการยกระดับคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณจากรัฐบาลตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งเฉพาะในส่วนในปี พ.ศ. 2553 จำนวนเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 40,000 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณจำนวนนี้กระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งเน้นในเรื่องของการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนไทยและคนไทยทั่วประเทศได้เข้าถึงการศึกษามีคุณภาพเป็นด้านหลักโดยมีโครงการสำคัญๆหลายโครงการ ซึ่งในแต่ละโครงการ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้หน่วยงานต่างๆในกระทรวงเป็นผู้ดำเนินการ โดยให้มีการจัดซื้อจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งโครงการทั้งหมดได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปลายปี พ.ศ. 2552

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับการว่าจ้างจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(สช) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ในวงเงินงบประมาณจำนวน 13,596,700 ล้านบาท (สิบสามล้านห้าแสนเก้าหมื่นหกพันเจ็ดร้อยบาท) โดยมหาวิทยาลัยได้

มอบหมายให้รองศาสตราจารย์ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (คณะผู้วิจัย) อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ทั้งนี้ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มีข้อกำหนดขอบเขต (TOR: Term of Reference) ในการจัดจ้างการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ในด้านต่างๆ คือ **ด้านลักษณะของงาน** ประกอบด้วย 1) การอบรมผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสองต่ำกว่าเกณฑ์ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานของผู้บริหาร และ 3) การนิเทศและติดตามผลระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการอบรม **ด้านวัตถุประสงค์** คือ อบรมครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อพัฒนาผู้บริหารให้สามารถจัดการได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ **ด้านขอบเขตและเป้าหมายของงาน** ประกอบด้วย 1) อบรมผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสองไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 200 โรงเรียน รวม 2,400 คน 2) การศึกษาดูงานในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา ที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสองคุณภาพดีมากจำนวน 420 คน และ 3) การนิเทศและติดตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภาคละ 10 โรงเรียน ใช้ระยะเวลาดำเนินการโครงการ 1 ปี ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 วงเงินงบประมาณ 13,596,700 บาท โดยให้ผู้รับจ้างกำหนดภารกิจ/หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ดำเนินงาน ตลอดจนผู้รับจ้างต้องทำหน้าที่ดำเนินการและจัดกิจกรรมต่างๆทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นโครงการไปจนเสร็จสิ้นโครงการ การจัดเตรียมแผนการดำเนินงาน ได้แก่ ระยะเวลาการดำเนินงานสถานที่ การจัดทำข้อมูลเอกสาร การเชิญวิทยากร หัวข้อเรื่องในการดำเนินการ พิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด พร้อมทั้งนำเสนอภาพบรรยากาศกิจกรรมต่างๆ และเอกสารประกอบการอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการที่สามารถ Download ได้บนเว็บไซต์กิจกรรมฯ ทุกครั้งหลังดำเนินกิจกรรมต่างๆ และรวบรวมรายชื่อ ประวัติวิทยากร และชื่อโรงเรียนผู้บริหารและครูลงรวมทั้งกำหนดให้ทำการประเมินผลการดำเนินโครงการและให้รายงานผลความก้าวหน้าของโครงการให้สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนทราบทุกเดือนหรือตามที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนขอความอนุเคราะห์ ทั้งนี้ ในการประเมินผลการดำเนินงานผู้รับจ้างจะต้องทำการประเมินผลการอบรม/สัมมนาในแต่ละครั้ง และทำการประเมินผลการดำเนินการหลังสิ้นสุดกิจกรรมฯ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายที่กิจกรรมฯ กำหนด

จะเห็นได้ว่า โครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีโครงการย่อยหลายๆโครงการ มีผู้รับผิดชอบจากหลายๆฝ่าย ที่ผู้รับจ้างจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้จัดการจัดเตรียมแผนการดำเนินงาน กำหนดภารกิจ/หน้าที่ความรับผิดชอบ ดำเนินการและจัดกิจกรรมต่างๆทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นโครงการไปจนเสร็จสิ้นโครงการด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษา ผลของโครงการไม่เพียงแต่จะมีผลต่อการพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในแต่ละระดับของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จนทำให้สถานศึกษาเหล่านั้นผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาเท่านั้น แต่จะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดอื่น อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ มีสัญญาจ้างและกำหนดเงื่อนไขและข้อกำหนดในการดำเนินโครงการ (TOR) ดังกล่าวเพื่อให้ผู้รับจ้างไปดำเนินการทำให้การดำเนินโครงการต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและข้อกำหนด นอกจากนี้ เงื่อนไขและข้อกำหนดในการดำเนินโครงการ (TOR) ดังกล่าว กำหนดให้ทำการประเมินผลการดำเนินโครงการและให้รายงานผลความก้าวหน้าของโครงการให้สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนทราบทุกเดือนหรือตามที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนขอความอนุเคราะห์ ทั้งนี้ ในการประเมินผลการดำเนินงานผู้รับจ้างจะต้องทำการประเมินผลการอบรม/สัมมนาในแต่ละครั้ง และทำการประเมินผลการดำเนินการหลังสิ้นสุดกิจกรรมฯ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายที่กิจกรรมฯ กำหนด อย่างไรก็ตามผลของการประเมินโครงการจะเกิดประโยชน์และมีคุณค่ามากขึ้น ถ้าได้มีการนำข้อมูลจากการประเมินและผลการประเมินเหล่านั้นมาขยายผลโดยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และทำการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อจะให้ได้แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาใหม่ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางหรืออย่างน้อยเป็นข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงานทางการศึกษาต่างๆนำไปพัฒนาตนเองหรือสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพต่อไป

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินโครงการอย่างเป็นระบบ นำเช็ลือ โดยใช้กระบวนการการวิจัย เพื่อทำให้ทราบผลการดำเนินโครงการที่ไม่เพียงแต่ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดเท่านั้น แต่ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น เป็นข้อมูลสารสนเทศ ที่จะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมโครงการทุกฝ่าย ทุกระดับ นำไปใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงาน นำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขปัญหาและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ตลอดจนเป็นแนวทางพัฒนาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาอื่นๆให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์โดยใช้การประเมินรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านบริบท (Context) ของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์เกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนดำเนินการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรมในการดำเนินโครงการ หลักสูตรฝึกอบรม การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรมและสถานศึกษาที่ได้รับการนิเทศติดตามผล
- 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ที่ใช้ในการดำเนินโครงการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมในโครงการ สื่ออุปกรณ์การอบรม อาคารสถานที่ บุคลากร/วิทยากร
- 3) ด้านกระบวนการ (Process) ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการบริหารโครงการ การจัดการอบรม การศึกษาดูงาน และการนิเทศติดตามผล การวัดและประเมินผลโครงการและการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ
- 4) ด้านผลผลิต (Product) ที่เกิดจากโครงการ ได้แก่ ความรู้ ความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมโครงการ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามเกณฑ์ประกันคุณภาพภายหลังการอบรม เปรียบเทียบกับก่อนการอบรมและผลข้างเคียงอื่นๆที่เกิดขึ้นจากโครงการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) เนื่องจากการประเมินแบบซีบีพีให้ความสำคัญต่อการเก็บข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยและตัดสินใจเลือกแนวทางที่จะดำเนินงาน โดยการประเมินจะครอบคลุม บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการไปจนถึงผลผลิตของโครงการทั้งหมด จึงให้อำนาจและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงที่จะดำเนินการต่อไป โดยมีการประเมินในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเมินกิจกรรมการอบรมครูและผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษา ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างเครื่องมือการประเมินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
2. ประเมินกิจกรรมการจัดการประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียน
3. ประเมินกิจกรรมการนิเทศและติดตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนที่เข้ารับการอบรม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ใช้การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการอย่างหลากหลายทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้แก่ ครูและผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการจาก 200 โรงเรียน ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน และได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 500 คนเพื่อตอบแบบสอบถาม
2. กลุ่มที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ไปศึกษาดูงาน โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม
3. กลุ่มที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการโครงการ 3 คน เพื่อตอบการสัมภาษณ์ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น 2) ครูและผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน วิทยากรจำนวน 10 คน และผู้เกี่ยวข้องคน 2 คน ได้มาจากการการเลือกแบบเจาะจง เพื่อตอบการสัมภาษณ์ด้านกระบวนการ
4. กลุ่มที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน (จัดการสนทนากลุ่มย่อย 10 รอบ รอบละประมาณ 20 คน และนำผลทั้ง 10 รอบมาสังเคราะห์)

ตัวแปรที่ศึกษา

ความเหมาะสมของโครงการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated approaches) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การกำหนดประเด็นและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ตอนที่ 2 การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 4 การสรุปผลการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มและแบบบันทึกข้อมูล การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

แบบสอบถาม

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์และการประเมินโครงการ
2. กำหนดประเด็นการประเมินและกำหนดกรอบของข้อคำถามที่จะใช้ในการวิจัย
3. ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับร่าง
5. ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและโครงสร้าง รวมทั้งภาษาที่ใช้ นำมาปรับปรุงแก้ไขโดยการประชุมกลุ่มกับคณะผู้วิจัย
6. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content validity) คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษาเพื่อให้มีความสมบูรณ์ ตรงตามความเข้าใจของผู้ตอบ และสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม มีความถูกต้อง

7. หลังจากปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 จากนั้นจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์
2. กำหนดประเด็นการประเมินและสร้างเครื่องมือ นำประเด็นที่กำหนดมารวบรวม เรียบเรียงและสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้าง เนื้อหาและภาษาที่ใช้และทำการแก้ไขปรับปรุง
3. การตรวจสอบเครื่องมือแบบคำถามในการสัมภาษณ์ โดยคำนึงถึงคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยคณะผู้วิจัยจัดประชุมและพิจารณาคำสัมภาษณ์ โดยตรวจสอบประเด็นและคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุดและปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

การสนทนากลุ่ม

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม นำประเด็นที่กำหนดมารวบรวม เรียบเรียงและสร้างเป็นคำสนทนา สร้างแนวคำถามใน

การสนทนา ตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหา ภาษาที่ใช้และทำการปรับปรุง เตรียมคำถามที่กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่มให้ชัดเจน

2. ตรวจสอบเครื่องมือโดยคำนึงถึงคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยคณะผู้วิจัยจัดประชุมและพิจารณาคำสนทนา โดยตรวจสอบแนวทางการสนทนา การตั้งคำถาม เพื่อตรวจประเด็นคำถามให้สอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุดและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) (ในบทความนี้ไม่ขอนำเสนอเนื่องจากข้อมูลค่อนข้างมาก)

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model)

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบทของโครงการ

ด้านบริบท (Context)	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. จุดประสงค์ของโครงการ 2 ข้อ			
1.1 เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.29	0.78	มากที่สุด
1.2 เพื่อพัฒนาผู้บริหารให้สามารถบริหารจัดการให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	4.23	0.77	มากที่สุด
2. จุดประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน	4.26	0.72	มากที่สุด
3. จุดประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน	4.29	0.72	มากที่สุด
4. จุดประสงค์ของโครงการสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.31	0.72	มากที่สุด
5. โครงการสอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของหน่วยงาน	4.16	0.80	มาก
6. วิธีการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ	4.09	0.76	มาก
7. การดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดจ้างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4.26	0.75	มากที่สุด
8. วิธีการคัดเลือกสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญและอาชีวศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพรอบสองเข้าร่วมโครงการ	4.02	0.85	มาก
9. การจัดอบรมครูและผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพรวมกันโดยไม่แยกประเภทสถานศึกษา	3.99	0.87	มาก
10. การกำหนดจังหวัดที่ต้องทำการอบรม คือ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช เชียงใหม่ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และขอนแก่น	4.08	0.84	มาก
11. การกำหนดกิจกรรมในโครงการ 3 กิจกรรมคือ การอบรม การศึกษาดูงานและ	4.32	0.78	มากที่สุด

ด้านบริบท (Context)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การนิเทศติดตามผลมีความเหมาะสม			
12. การกำหนดจำนวนวันในการอบรมแต่ละหัวข้อจำนวน 3 วันเหมาะสม	4.19	0.75	มาก
รวม	4.19	0.78	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบท เกี่ยวกับจุดประสงค์ของโครงการ การดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดจ้างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การกำหนดกิจกรรมในโครงการ 3 กิจกรรมคือ การอบรม การศึกษาดูงานและการนิเทศติดตามผลมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนความสอดคล้องของโครงการกับนโยบาย และแผนงานวิธีการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จังหวัด/สถานที่ทำการอบรม จำนวนวันในการอบรม มีความเหมาะสมในระดับมาก ภาพรวมผลการประเมินด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้น

ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหาสาระและกิจกรรมในโครงการ			
เนื้อหาสาระและกิจกรรมการอบรม	4.24	0.87	มากที่สุด
สาระและการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน	4.23	0.77	มากที่สุด
สาระและการนิเทศติดตามผลสถานศึกษา	4.20	0.84	มากที่สุด
ด้านสื่อ อุปกรณ์การอบรม			
สื่อ อุปกรณ์การฝึกอบรมมีคุณภาพและทันสมัย	4.05	0.79	มาก
สื่อโสตทัศนอุปกรณ์และวัสดุ อุปกรณ์การฝึกอบรมมีจำนวนเพียงพอ	4.05	0.81	มาก
ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การฝึกอบรม	3.94	0.90	มาก
ด้านอาคารสถานที่			
สถานที่พักมีความสะดวกในการเดินทางและปลอดภัย	4.04	0.91	มาก
ขนาดของห้องประชุมเหมาะสม	4.02	0.88	มาก
สภาพของห้องประชุมเหมาะสม	4.03	0.93	มาก
ความสะอาดของห้องที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.08	0.88	มาก
แสงสว่างของห้องที่ใช้ในการฝึกอบรมเหมาะสม	3.99	0.88	มาก
ระบบเสียงที่ใช้ในการอบรม	4.02	0.89	มาก
ขนาดของห้องที่ใช้รับประทานอาหารว่างเหมาะสม	3.56	1.14	มาก
สภาพของห้องที่ใช้รับประทานอาหาร	3.69	1.07	มาก
ความสะอาดของห้องที่ใช้รับประทานอาหาร	3.87	0.96	มาก
ความสะอาดของห้องน้ำ	3.97	0.97	มาก
ด้านบุคลากร/วิทยากร			

ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
คุณสมบัติของผู้ดำเนินกิจกรรมในโครงการอบรม	4.20	0.82	มากที่สุด
วิทยากรมีคุณวุฒิเหมาะสมกับหัวข้อบรรยาย	4.46	0.83	มากที่สุด
วิทยากรมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการอบรม	4.45	0.75	มากที่สุด
วิทยากรมีเทคนิคในการบรรยาย สื่อสาร และการถ่ายทอดความรู้	4.35	0.80	มากที่สุด
บุคลากรในการประสานงาน บริหารโครงการมีบุคลิกภาพ และอารมณ์เหมาะสม	4.47	0.75	มากที่สุด
วิทยากรมีความรู้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	4.51	0.74	มากที่สุด
รวม	4.11	0.84	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับด้านเนื้อหาสาระที่ใช้ในการอบรมและด้านบุคลากร/วิทยากรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านสื่อ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ในภาพรวมผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการด้านกระบวนการในการฝึกอบรม

ด้านกระบวนการ (Process)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การติดต่อประสานงานชี้แจงรายละเอียดการอบรม	3.88	0.92	มาก
การบริการของเจ้าหน้าที่	4.02	0.83	มาก
ระบบการรับลงทะเบียน	4.09	0.85	มาก
การบริการอาหาร-เครื่องดื่ม	3.99	0.89	มาก
การจัดพิธีเปิด-ปิดการอบรม	4.03	0.79	มาก
การดำเนินการฝึกอบรมตรงตามตารางเวลาที่กำหนด	4.09	0.80	มาก
การจัดลำดับขั้นตอนตามสาระ เนื้อหาวิชาที่อบรม	4.10	0.82	มาก
การกำหนดช่วงเวลาในการอบรมระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม	3.88	0.96	มาก
บุคลากร เจ้าหน้าที่ สนใจ กระตือรือร้นในการทำงาน	4.05	0.82	มาก
เอกสารประกอบการอบรม	4.18	0.84	มาก
รวม	4.03	0.85	มาก

จากตาราง 3 พบว่ากระบวนการจัดการอบรมทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการด้านกระบวนการในการศึกษาดูงาน

ด้านกระบวนการ (Process)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เนื้อหาสาระของการไปศึกษาดูงาน	4.37	0.61	มากที่สุด
การได้รับทราบกำหนดการ จุดมุ่งหมาย รายละเอียดในการศึกษาดูงาน	4.30	0.68	มากที่สุด

ด้านกระบวนการ (Process)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การกำหนดสถานที่ศึกษาดูงาน	4.52	0.56	มากที่สุด
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง (ความเหมาะสม สะดวก ปลอดภัย)	4.50	0.64	มากที่สุด
จำนวนวัน เวลา ในการศึกษาดูงาน	4.13	0.90	มาก
การจัดการศึกษาดูงานหลังเสร็จจากการอบรม	4.31	0.74	มากที่สุด
การจัดที่พักสำหรับคณะศึกษาดูงาน	4.26	0.88	มากที่สุด
ประโยชน์ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	4.47	0.58	มากที่สุด
สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา	4.34	0.63	มากที่สุด
รวม	4.36	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 4 โดยภาพรวมพบว่า กระบวนการในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ศึกษาดูงานเห็นว่าในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นในด้านจำนวนวัน เวลา ในการศึกษาดูงานที่ผู้ศึกษาดูงานเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการด้านผลผลิต

ด้านผลผลิต (Product)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เนื้อหาสาระความรู้ในการอบรมมีความทันสมัย น่าสนใจ	4.22	0.76	มากที่สุด
เนื้อหาสาระการอบรมเป็นไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม	4.22	0.78	มากที่สุด
เนื้อหาและกิจกรรมการอบรมมีประโยชน์เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม	4.31	0.75	มากที่สุด
เนื้อหาสาระและกิจกรรมการอบรมสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานได้จริง	4.30	0.75	มากที่สุด
ผู้เข้ารับการอบรมพอใจที่ได้เข้ามาร่วมในการอบรมครั้งนี้	4.34	0.76	มากที่สุด
ประโยชน์ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	4.47	0.58	มากที่สุด
สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา	4.34	0.63	มากที่สุด
รวม	4.31	0.71	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า ในการกำหนดขอบเขต วิธีการ กิจกรรม เวลา สถานที่ ภาระงาน งบประมาณและกำหนดกลุ่มเป้าหมาย มีความชัดเจน ผลการประเมินจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อกำหนดต่าง ๆ นั้น นับตั้งแต่เงื่อนไขในการจัดจ้างดำเนินโครงการ จุดประสงค์ของโครงการ การดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดจ้างมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ การกำหนดกิจกรรมในโครงการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายและแผนงานวิธีการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จังหวัด/สถานที่ทำการอบรม จำนวนวันในการอบรม มี

ความเหมาะสมระดับมาก การประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับเป้าหมายของโครงการ ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในภาพรวมด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านเนื้อหาสาระที่ใช้ในการอบรมและด้านบุคลากร/วิทยากรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านสื่อ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ในภาพรวมผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ พบว่า

3.1 ด้านกระบวนการในการฝึกอบรมทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก

3.2 ด้านกระบวนการในการศึกษาดูงานโดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ศึกษาดูงานเห็นว่าในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นในด้านจำนวนวัน เวลา ในการศึกษาดูงานที่ผู้ศึกษาดูงานเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

3.3 ด้านกิจกรรมการนิเทศและติดตามผลซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การนิเทศและการติดตามผลมีประโยชน์ต่อทางโรงเรียนมาก โรงเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรง วิทยากรหรือผู้นิเทศให้คำแนะนำได้ตรงประเด็น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เห็นปัญหาและแนวทางเฉพาะของโรงเรียนได้ชัดเจน ควรมีการนิเทศให้มากขึ้นกว่านี้ โดยเพิ่มจำนวนวันนิเทศให้มากขึ้น

4. ด้านผลผลิตพบว่า

4.1 ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเห็นว่าผลผลิตของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยพบว่าโครงการมีประโยชน์ คุ่มค่าสอดคล้องกับความต้องการสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนการเข้าร่วมโครงการจากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่าโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอกรอบสอง สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอกรอบสามมากกว่าร้อยละ 60 ของโรงเรียนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ

4.3 ผลที่เกิดขึ้นกับครูในโรงเรียน ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ครูมีความสุข มั่นใจในการจัดการเรียนการสอนและมีความกระตือรือร้นต่อการสอน รู้สึกมีความมั่นคงในอาชีพมากขึ้น รู้สึกว่าตนเองเห็นทิศทางของโรงเรียนชัดเจน

4.4 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารโรงเรียนผู้บริหารสามารถวางแผนพัฒนาโรงเรียนได้ทุ่มเทกับงานโรงเรียนมากขึ้นและตรงทิศทางมากขึ้น สามารถจัดระบบงานดีขึ้น เข้าใจครูและให้ขวัญกำลังใจครูมากขึ้น สามารถปรับระบบโครงสร้างการปฏิบัติงานของโรงเรียนใหม่ให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพ

4.5 ผลที่เกิดขึ้นกับคณะกรรมการโครงการ คณะกรรมการโครงการมีประสบการณ์ในการทำงานและได้รับการติดต่อและมีการขยายงานไปจัดทำโครงการในลักษณะคล้ายกันให้กับหน่วยงานอื่นๆ สังกัดอื่น รวมทั้งรับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายและจัดกิจกรรมให้กับหน่วยงานภายนอกทั้งของรัฐบาลและเอกชน ในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด เกิดการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะการทำงาน สร้างประสบการณ์ให้กับอาจารย์คนอื่นๆ เกิดการตื่นตัวและกระตือรือร้นในการทำวิจัยและสร้างผลงานวิจัยเกี่ยวกับโครงการ บุคลากรฝ่ายสนับสนุนมีการพัฒนาความรู้ ทักษะการทำงานเป็นทีม เกิดความตื่นตัวในการทำงาน

อภิปรายผล

ปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารจัดการคุณภาพของโครงการที่สำคัญลำดับ 1 คือการวางแผนโครงการ และในการวางแผนโครงการ ผู้ดำเนินโครงการจะต้องมีความเข้าใจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมให้ชัดเจนซึ่งไม่ใช่เรื่องที่ยาก เพราะผู้มีส่วนได้เสียของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ตามโครงการวิจัยนี้ มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่ม คือ สำนักงานคณะกรรมการบริหารและส่งเสริมการศึกษาเอกชน สถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการผู้จัดและดำเนินโครงการ และทีมงาน ซึ่งจะต้องทำการศึกษาความต้องการที่แท้จริงให้ถ่องแท้ จะต้องมีขั้นตอนในการวางแผนอย่างครอบคลุม จึงจะสามารถกำหนดเป้าหมายของโครงการ ส่งมอบแผนงานโครงการ กำหนดขั้นตอนและรายการดำเนินโครงการ การจัดเตรียมแผนการสนับสนุนนับแต่การใช้ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ แผนการสื่อสาร การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการบริหารความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างครบถ้วนและรอบคอบ รัดกุมเพียงพอ ทำให้การดำเนินการโครงการบางกิจกรรมมีปัญหาและมีอุปสรรคไม่บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้เท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อกำหนดต่างๆนับตั้งแต่เงื่อนไขในการจัดจ้างดำเนินโครงการ จุดประสงค์ของโครงการ การดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดจ้างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การกำหนดกิจกรรมในโครงการ 3 กิจกรรมคือ การอบรม การศึกษาดูงานและการนิเทศติดตามผล ในภาพรวมด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลจากการสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหา/หัวข้ออบรม/กิจกรรมในหลักสูตรซึ่งเป็นการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่าเนื้อหาสาระที่ใช้ในการอบรมและด้านวิทยากรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านสื่อ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ในภาพรวมด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการอบรมมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาได้คะแนนประเมินอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้สถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องพยายามดำเนินการให้ผ่านเกณฑ์การประเมินหลักสูตรและสาระเนื้อหาการอบรมเมื่อมีความสอดคล้องกับมาตรฐานประกันคุณภาพ**มาตรฐานที่ 3** การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**ตัวบ่งชี้ที่ 4** ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด **ตัวบ่งชี้ที่ 5** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน**ตัวบ่งชี้ที่ 6** ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ **มาตรฐานที่ 2** การบริหารจัดการศึกษา**ตัวบ่งชี้ที่ 7** ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา **มาตรฐานที่ 4** การประกันคุณภาพภายใน พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้จึงสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของครูและผู้บริหารโรงเรียน ประกอบกับสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในโครงการเป็นสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานประกันคุณภาพภายนอก เนื้อหาสาระและกิจกรรมการอบรม จึงสอดคล้องกับปัญหา ความสนใจและความต้องการของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเหตุให้มีผู้สมัครเข้ารับการอบรมมากกว่าจำนวนที่กำหนด

ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะ ครูและผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมการอบรม มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่อบรม อยู่ไกลใช้ระยะเวลาเดินทางนานมาก และเสนอแนะว่าควรมีเนื้อหาสาระการอบรมด้านการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น ด้วย

การกำหนดกิจกรรมการอบรมกิจกรรมละ 4 รุ่นรุ่นละ 200 คน ใน 8 จังหวัด มีความยุ่งยากในเชิงปฏิบัตินสถานที่ไกล ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และการเดินทางไม่สะดวก การเตรียมการต้องใช้โรงแรมขนาดใหญ่ ซึ่งมีราคาแพง ในขณะที่งบประมาณมีจำนวนจำกัด เนื่องจากบางโรงแรมในบางจังหวัด ไม่มีความพร้อมทั้งด้านขนาด สื่อวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่รับประทานอาหารสำหรับคน 200 คน สถานที่ใช้ฝึกอบรมไม่เป็นไปตามหลักการในการฝึกอบรม ซึ่งต้องมีปัจจัยดังนี้ (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.ออนไลน์)

1. สะดวกต่อการเดินทางของผู้เข้ารับฝึกอบรม
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการฝึกอบรมพอสมควร เช่น ห้องพักเพียงพอ วัสดุทัศนูปกรณ์ และอุปกรณ์ต่างๆ มีสภาพพร้อมใช้งาน

3. การเลือกใช้ห้องฝึกอบรมต้องสามารถจัดห้องเรียนได้ตามกิจกรรม เทคนิคการฝึกอบรมที่กำหนด ปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก สามารถควบคุมแสงสว่างภายในห้องอบรมได้ อุณหภูมิในห้องเรียนเหมาะสมต่อการเรียนรู้

สิ่งเหล่านี้อาจเป็นปัญหาทำให้การดำเนินโครงการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร การกำหนดสถานที่ศึกษาดูงานในจังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพฯเพียง 2 จังหวัด ทำให้การดำเนินโครงการขาดความยืดหยุ่นผู้ดำเนินโครงการสามารถเลือกสถานศึกษาเพื่อเข้าศึกษาดูงานได้น้อย และโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ให้ความร่วมมือในการอนุญาตเข้าศึกษาดูงานรวมทั้งผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสงค์จะไปศึกษาดูงานต่างจังหวัด แต่มีความต้องการศึกษาดูงานในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือใกล้สถานที่อบรม เป็นเหตุทำให้มีผู้ประสงค์ไปศึกษาดูงานน้อย ทำให้คณะกรรมการดำเนินโครงการต้องปรับแผนการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานใหม่ จึงสามารถดำเนินกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีโอกาสเรียนรู้รูปแบบการทำโครงการความร่วมมือระหว่างสองหน่วยงานในการพัฒนาสถานศึกษา ได้มีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรการอบรมและการจัดกิจกรรมการอบรม หากได้มีการวิจัยวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาก็จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการและเผยแพร่แนวคิดไปสู่องค์กรอื่นได้ต่อไป

2. ควรมีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และขยายผลในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่นๆหรือหน่วยงานอื่น

3. การวิจัยพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในหลายด้าน ทั้งด้านสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงควรต้องมีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมในการพัฒนาสถานศึกษา เหมาะสมกับข้อจำกัดต่างๆดังกล่าว เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด อาทิ การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น การพัฒนาหลักสูตรแบบรวมชั้น การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยวิถีธรรมชาติและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. **หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการฝึกอบรม**. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2555, จาก www.google.co.th
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **แจ้งควบคุมการผลิตครู ล้นอัตราเกษียณ**. สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.niets.or.th/th/content/view/721>.
- ดิเรก พรสีมา. (2554). **แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู**. (เอกสารอัดสำเนา).
- ไทยรัฐออนไลน์. **ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2555, จาก <http://www.thairath.co.th>
- เป็รื่อง กิตร์ตันกร. (2554). **การปฏิรูปการศึกษารอบสอง :การผลิตครูและการพัฒนาครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2559, จาก www.wachum.com/dewey/300/edthai10.pdf.
- พิณสุดา สิริธวัชศรี. (2557). **การยกระดับคุณภาพครูไทย ในศตวรรษที่ 21**. รายงานการศึกษาประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวัดณ์การเรียนรู้..สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย (6-8 พฤษภาคม 2557)” สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2559, จาก <file:///C:/Documents%20and%20Settings/Administrator/My%20Documents/Downloads/1403847501.pdf>.
- วารสารณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). **ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์
- วิชุดา กิจธรรมและคนอื่นๆ. (2556). **โครงการการศึกษาวิเคราะห์อดีต ปัจจุบันและโอกาส/ความหวังในอนาคตของการผลิตครูในประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2558, จาก file:///C:/Documents%20and%20Settings/Administrator/My%20Documents/Downloads/Fulltext%238_55631.pdf.
- ฤตินันท์ สมุทร์ทัย. (2556). **การศึกษานำร่องการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูสำหรับศตวรรษที่ 21**. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2558, จาก <http://re-ed.onecapps.org/ReEDFile/sym1513.pdf>.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **กรอบการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)**. สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2559, จาก http://www.ubu.ac.th/web/files_up/46f2013061215384986.pdf.
- UNESCO. (2015). **รายงานการติดตามผลทั่วโลก เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน (EFA) 2015**. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.